

Spis treści

Przedmowa do wydania III	XVII
Wykaz skrótów.....	XIX
Rozdział I. Pojęcie, przedmiot, systematyka i funkcje prawa pracy.....	1
§ 1. Praca człowieka a prawo – uwagi ogólne	2
§ 2. Pojęcie, przedmiot i systematyka prawa pracy	5
I. Uwagi ogólne	5
II. Stosunki pracy	7
III. Stosunki prawne związane ze stosunkami pracy	14
IV. Systematyka prawa pracy	16
§ 3. Funkcje prawa pracy	17
§ 4. Prawo pracy w systemie prawa	20
I. Kryterium wyodrębnienia prawa pracy w systemie prawa	20
II. Stosunek prawa pracy do innych gałęzi prawa	22
1. Prawo pracy a prawo konstytucyjne	22
2. Prawo pracy a prawo cywilne	23
3. Prawo pracy a prawo administracyjne	24
4. Prawo pracy a prawo ubezpieczenia społecznego	26
5. Prawo pracy a inne gałęzie prawa	27
III. Cechy prawa pracy na tle innych gałęzi	27
Rozdział II. Zasady i normy prawa pracy	30
§ 5. Uwagi wprowadzające	31
§ 6. Klasyfikacja i rodzaje zasad prawa pracy	32
I. Kryteria wyodrębnienia	32
II. Funkcje zasad	36
§ 7. Podstawowe zasady prawa pracy	36
I. Zasada wolności pracy	36
II. Zasada poszanowania godności i dóbr osobistych pracownika	37
III. Zasady: równości i niedyskryminacji	40
IV. Zasada prawa do godziwego wynagrodzenia	46
V. Zasada prawa do wypoczynku	47
VI. Zasada prawa do bezpiecznych i higienicznych warunków pracy	47
VII. Zasada zaspokajania potrzeb socjalnych, bytowych i kulturalnych pracowników	49
VIII. Zasada ułatwiania podnoszenia kwalifikacji zawodowych	49

IX. Zasada wolności koalicji	50
X. Zasada partycypacji	52
XI. Zasada nadzoru i kontroli nad warunkami pracy	53
XII. Zasada uprzywilejowania pracownika – rodzaje norm prawa pracy	54
§ 8. Zasady-metanormy prawa pracy – stosowanie przepisów Kodeksu cywilnego do stosunków pracy	59
Rozdział III. Źródła prawa pracy	63
§ 9. Pojęcie, rodzaje, systematyka i hierarchia źródeł prawa pracy	64
I. Uwagi wstępne	64
II. Rodzaje i systematyka źródeł prawa pracy	65
III. Hierarchia źródeł prawa pracy	68
§ 10. Międzynarodowe i europejskie źródła prawa pracy	70
I. Miejsce prawa międzynarodowego i europejskiego w systemie źródeł prawa pracy. Uwagi wstępne	70
II. Miejsce prawa europejskiego w systemie źródeł prawa pracy	72
III. Międzynarodowe prawo pracy	72
IV. Europejskie prawo pracy	78
§ 11. Krajowe źródła prawa o charakterze powszechnie obowiązującym	82
I. Uwagi wstępne	82
II. Ogólne źródła prawa stosunku pracy	83
III. Pragmatyki pracownicze	84
IV. Źródła zbiorowego prawa pracy	86
V. Źródła prawa nadzoru nad warunkami pracy i prawa o promocji zatrudnienia	87
§ 12. Specyficzne źródła prawa pracy	87
I. Uwagi wstępne – kontrowersje wokół normatywnego charakteru specyficznych źródeł prawa pracy	87
II. Układy zbiorowe pracy	90
1. Pojęcie i rodzaje układów	90
2. Zakres podmiotowy układu	92
3. Strony układu	93
4. Zakres przedmiotowy (treść) układów	95
5. Zawarcie i rejestracja układu	96
6. Utrata mocy obowiązującej, zmiany i zawieszenie układu	98
III. Porozumienia zbiorowe	99
IV. Regulaminy pracy	101
1. Uwagi wstępne	101
2. Treść regulaminu pracy	101
3. Tryb wprowadzania regulaminu pracy i jego wejście w życie	102
4. Zmiany regulaminu pracy	103
V. Regulaminy wynagradzania	104
1. Uwagi wstępne	104
2. Treść regulaminu wynagradzania	104

3. Tryb wprowadzania regulaminu wynagradzania i jego wejście w życie	105
4. Zmiany regulaminu wynagradzania	106
VI. Inne regulaminy	106
VII. Statuty	107
Rozdział IV. Charakterystyka stosunku pracy	109
§ 13. Pojęcie i charakter prawny stosunku pracy	109
I. Uwagi wstępne – od najmu pracy do najmu pracownika	109
II. Pojęcie i rodzaje stosunku pracy	111
III. Charakter prawny stosunku pracy – istota pracowniczego podporządkowania	113
§ 14. Usługi, praca, służba – stosunek pracy a niepracownicze stosunki zatrudnienia	117
§ 15. Strony stosunku pracy	120
I. Pracownik	120
II. Pracodawca	125
1. Uwagi wstępne – koncepcje teoretyczne pracodawcy	125
2. Pojęcie pracodawcy	127
3. Osoba lub organ reprezentujący pracodawcę	132
4. Pracodawca a zakład pracy	133
5. Zmiana pracodawcy przy zachowaniu tożsamości stosunku pracy	135
Rozdział V. Nawiązanie umownego stosunku pracy	137
§ 16. Uwagi wstępne	137
§ 17. Pojęcie i rodzaje umów o pracę	139
§ 18. Forma umowy o pracę	142
§ 19. Treść umowy o pracę	143
§ 20. Zawarcie umowy o pracę	146
Rozdział VI. Ustanie umownego stosunku pracy	148
§ 21. Wprowadzenie. Zagadnienia problemowe i pojęciowe	149
I. Uwagi ogólne i rys historyczny ochrony trwałości umownego stosunku pracy	149
II. Ochrona trwałości stosunku pracy w Europie i Stanach Zjednoczonych. Zagadnienie powszechnej ochrony trwałości stosunku pracy	151
III. Zakaz arbitralnego rozwiązania stosunku pracy jako ogólna zasada europejskiego prawa pracy	153
IV. Podstawy aksjologiczne ochrony trwałości stosunku pracy	154
V. Zagadnienia terminologiczne	155
§ 22. Rozwiązanie umowy o pracę za porozumieniem stron	157
§ 23. Forma, sposób i tryb rozwiązania umowy o pracę	159
I. Forma czynności prawnych skutkujących rozwiązaniem umowy o pracę	159
II. Skutki niezachowania formy pisemnej wypowiedzenia i rozwiązania umowy o pracę bez wypowiedzenia	160

III.	Sposób i data złożenia wypowiedzenia i rozwiązania umowy o pracę bez wypowiedzenia	161
IV.	Konsultacja rozwiązania umowy o pracę ze związkiem zawodowym	163
§ 24.	Wypowiedzenie umowy o pracę	168
I.	Pojęcie i treść wypowiedzenia	168
II.	Okres i termin wypowiedzenia	169
III.	Wypowiedzenie przez pracodawcę umowy o pracę zawartej na czas nieokreślony	171
1.	Obowiązek uzasadnienia wypowiedzenia. Konstrukcja prawna	172
2.	Relacje pomiędzy klauzulą „wypowiedzenia nieuzasadnionego” a klauzulami „zasad współżycia społecznego” oraz „społeczno-gospodarczego przeznaczenia prawa”	175
3.	Kryteria i przyczyny wypowiedzenia	176
3.1.	Zasada <i>ultima ratio</i> wypowiedzenia umowy o pracę....	182
3.2.	Okoliczności dotyczące sytuacji rodzinnej i osobistej pracownika	183
IV.	Wypowiedzenie przez pracodawcę terminowych umów o pracę	183
1.	Wypowiedzenie umowy zawartej na okres próbny	183
2.	Wypowiedzenie umowy o pracę zawartej na czas określony	184
V.	Wypowiedzenie umowy o pracę przez pracownika	184
§ 25.	Rozwiązanie umowy o pracę bez wypowiedzenia	184
I.	Uwagi ogólne	184
II.	Rozwiązanie umowy o pracę bez wypowiedzenia przez pracodawcę	186
1.	Rozwiązanie umowy o pracę bez wypowiedzenia z winy pracownika	186
1.1.	Rozwiązanie umowy z powodu ciężkiego naruszenia podstawowych obowiązków pracowniczych	187
1.2.	Rozwiązanie umowy z powodu popełnienia przestępstwa przez pracownika.....	191
1.3.	Rozwiązanie umowy z powodu utraty przez pracownika uprawnień koniecznych do wykonywania pracy na zajmowanym stanowisku.....	194
1.4.	Termin na bezzwłoczne rozwiązanie umowy.....	194
2.	Rozwiązanie przez pracodawcę umowy o pracę bez wypowiedzenia z przyczyn niezawinionych przez pracownika ...	196
3.	Obowiązek ponownego zatrudnienia pracownika po powrocie do pracy	197
III.	Rozwiązanie umowy o pracę bez wypowiedzenia przez pracownika	198
1.	Rozwiązanie umowy z powodu szkodliwego wpływu na zdrowie pracownika	198

2. Rozwiązanie umowy z powodu ciężkiego naruszenia podstawowych obowiązków pracodawcy	199
§ 26. Prawo pracownika do odwołania się od rozwiązania umowy o pracę i ciężar dowodu	201
§ 27. Szczególna ochrona trwałości stosunku pracy	203
§ 28. Zwolnienia grupowe	210
I. Uwagi ogólne	210
II. Zakres podmiotowy i przedmiotowy ustawy o zwolnieniach grupowych	210
III. Pojęcie zwolnienia grupowego	211
IV. Przyczyny niedotyczące pracownika	211
V. Procedura zwolnienia grupowego	212
VI. Porozumienie (regulamin) w sprawie zwolnień grupowych ..	213
VII. Uchylenie szczególnej ochrony trwałości stosunku pracy	214
VIII. Zwolnienia z powodu upadłości i likwidacji pracodawcy	215
IX. Świadczenia należne pracownikom z tytułu zwolnień grupowych	216
X. Roszczenie o ponowne nawiązanie stosunku pracy	217
§ 29. Sankcje i roszczenia z tytułu wadliwego rozwiązania umowy o pracę	217
I. Ogólnie o skutkach wadliwych czynności stron	217
II. Roszczenia pracownika z tytułu wadliwego wypowiedzenia umowy o pracę przez pracodawcę	219
1. Roszczenia z tytułu wadliwego wypowiedzenia umowy o pracę zawartej na czas nieokreślony	219
1.1. Roszczenie o uznanie bezskuteczności wypowiedzenia, przywrócenie do pracy oraz o wynagrodzenie za czas pozostawania bez pracy	219
1.2. Roszczenie o odszkodowanie	222
1.3. Odszkodowanie zastępcze (<i>facultas alternativa</i>)	224
1.3.1. Zarzut braku możliwości lub celowości przywrócenia do pracy	224
1.3.2. Sprzeczność przywrócenia do pracy z zasadami współżycia społecznego i społeczno-gospodarczym przeznaczeniem prawa	225
2. Roszczenia z tytułu wadliwego wypowiedzenia umów terminowych	226
III. Roszczenia pracownika z tytułu wadliwego rozwiązania umowy o pracę przez pracodawcę bez wypowiedzenia	226
1. Roszczenia z tytułu wadliwego rozwiązania umowy zawartej na czas nieokreślony	226
2. Roszczenia z tytułu wadliwego rozwiązania umów terminowych	227
IV. Roszczenia pracownika z tytułu naruszenia przez pracodawcę przepisów regulujących wygaśnięcie umowy o pracę	227

V. Roszczenia pracodawcy z tytułu niezgodnego z prawem rozwiązania umowy o pracę przez pracownika	228
§ 30. Wygaśnięcie umowy o pracę	228
Rozdział VII. Zmiany stosunku pracy	231
§ 31. Wprowadzenie	231
§ 32. Zmiana podstawy prawnej stosunku pracy	233
§ 33. Zmiana pracodawcy	234
I. Przejście zakładu pracy na innego pracodawcę	234
1. Regulacje prawne i ich <i>ratio legis</i>	234
2. Pojęcie zakładu pracy, części zakładu pracy oraz przejścia w rozumieniu art. 23 ¹ KP i dyrektywy 2001/23/WE	235
3. Podstawy prawne i data przejścia	240
4. Ogólne skutki prawne przejścia i odpowiedzialność pracodawców za zobowiązania	242
5. Rozwiązanie stosunku pracy przez pracownika za uprzedzeniem	244
6. Skutki prawne przejścia wobec pracowników zatrudnionych na podstawie pozaumownych stosunków pracy	245
7. Obowiązki informacyjne i negocjacyjne pracodawców	245
II. Zmiana pracodawcy w wyniku zmian normatywnych oraz na podstawie jednostronnych decyzji pracodawcy	246
§ 34. Zmiana treści umownego stosunku pracy	247
I. Wprowadzenie	247
II. Porozumienie zmieniające	248
III. Wypowiedzenie zmieniające	248
1. Konstrukcja prawna i zakres	248
2. Warunki braku wadliwości i skutki wypowiedzenia zmieniającego	249
3. Przedmiot wypowiedzenia	251
4. Ochrona przed zmianą treści stosunku pracy i roszczenia pracownika z tytułu wadliwego wypowiedzenia zmieniającego	252
IV. Zmiany normatywne treści umownego stosunku pracy	256
V. Zmiana treści umownego stosunku pracy na podstawie innych niż wypowiedzenie zmieniające jednostronnych czynności pracodawcy	258
1. Czasowe powierzenie innej pracy	258
2. Przeniesienie do innej pracy	261
§ 35. Zmiana treści pozaumownych stosunków pracy	263
§ 36. Zawieszenie stosunku pracy i stan nieczynny	265
Rozdział VIII. Pozaumowne stosunki pracy	268
§ 37. Uwagi wstępne	269
§ 38. Stosunki pracy z powołania	269
I. Zakres podmiotowy stosunków pracy z powołania	269
II. Charakter prawny aktu powołania	271
III. Cechy charakterystyczne stosunków pracy z powołania	272

§ 39. Stosunki pracy z mianowania	273
I. Uwagi wstępne	273
II. Zakres podmiotowy stosunków pracy z mianowania	274
III. Charakter prawny aktu mianowania	274
IV. Cechy charakterystyczne stosunków pracy z mianowania	275
§ 40. Stosunki pracy z wyboru	277
§ 41. Spółdzielcze stosunki pracy	278
Rozdział IX. Elastyczne i nietypowe formy zatrudnienia pracowniczego	280
§ 42. Pojęcie elastycznych i nietypowych form zatrudnienia pracowniczego	281
§ 43. Koncepcja <i>flexicurity</i>	285
§ 44. Praca tymczasowa	288
I. Ogólna charakterystyka pracy tymczasowej i najważniejsze definicje	288
II. Zasady zatrudniania pracowników tymczasowych i kierowania tych pracowników do wykonywania pracy tymczasowej ..	289
III. Realizacja zatrudnienia tymczasowego	292
§ 45. Telepraca	293
I. Uwagi wprowadzające i kluczowe pojęcia	293
II. Warunki stosowania telepracy przez pracodawcę	294
Rozdział X. Wynagrodzenie za pracę	298
§ 46. Pojęcie i charakter prawny wynagrodzenia	298
I. Cechy i definicja wynagrodzenia za pracę	298
II. Przedmiot wynagrodzenia za pracę	301
§ 47. Podstawy prawne wynagrodzenia	304
§ 48. Metody ustalania wynagrodzenia i systemy wynagradzania	309
§ 49. Składniki wynagrodzenia	311
I. Składniki wynagrodzenia jako element polityki kadrowej	311
II. Wynagrodzenie minimalne	313
III. Wynagrodzenie zasadnicze	314
IV. Dodatki, premie i nagroda jubileuszowa	314
§ 50. Ochrona wynagrodzenia za pracę	317
I. Środki ochrony wynagrodzenia za pracę	317
II. Wyłączenie zrzeczenia się prawa do wynagrodzenia	317
III. Termin, miejsce i czas wypłaty wynagrodzenia	318
IV. Pieniężna forma wynagrodzenia	320
V. Odliczenia i potrącenia z wynagrodzenia za pracę	321
VI. Kwota wolna od potrąceń	323
§ 51. Świadczenia majątkowe związane z pracą niestanowiące wynagrodzenia	324
§ 52. Ochrona roszczeń pracowniczych w razie niewypłacalności pracodawcy	325
Rozdział XI. Obowiązki pracodawcy i pracownika	330
§ 53. Uwagi ogólne	331
§ 54. Obowiązki pracodawcy określone w art. 94 KP	332

§ 55. Obowiązek przeciwdziałania mobbingowi	343
§ 56. Obowiązek pracodawcy wydania świadectwa pracy	349
§ 57. Obowiązki pracownika określone w art. 100 KP	355
§ 58. Zakaz konkurencji	359

Rozdział XII. Czas pracy..... 367

§ 59. Źródła regulacji czasu pracy	368
I. Polskie regulacje czasu pracy	368
II. Międzynarodowe i unijne regulacje czasu pracy	369
§ 60. Pojęcia i instytucje dotyczące czasu pracy	370
I. Czas pracy	370
II. Wymiar czasu pracy	373
III. Norma czasu pracy	375
IV. Niepełny wymiar czasu pracy	376
V. Pięciodniowy tydzień pracy	379
VI. Okres rozliczeniowy	380
VII. Doba pracownicza	383
VIII. Okres odpoczynku	384
IX. Praca zmianowa	385
X. Rozkład czasu pracy	386
XI. System czasu pracy	389
XII. Praca w nocy	390
XIII. Przerwa	391
XIV. Dyżur	394
XV. Podróż służbowa	396
§ 61. Odpoczynek dobowy i tygodniowy	398
I. Uwagi wstępne	398
II. Odpoczynek dobowy	399
III. Odpoczynek tygodniowy	400
§ 62. Systemy czasu pracy	401
I. Uwagi wstępne	401
II. Podstawowy czas pracy	402
III. Równoważny czas pracy	402
IV. Skrócony czas pracy	404
V. Zadaniowy czas pracy	406
VI. Czas pracy w ruchu ciągłym	409
§ 63. Praca w dni wolne od pracy	410
I. Uwagi wstępne	410
II. Praca w dzień wolny od pracy z tytułu przeciętnie pięciodniowego tygodnia pracy	412
III. Praca w niedziele i święta	413
§ 64. Rekompensowanie pracy w nocy	416
§ 65. Praca w godzinach nadliczbowych	417
I. Pojęcie i przesłanki zlecania pracy w godzinach nadliczbowych	417
II. Limity godzin nadliczbowych	420

III. Praca w godzinach nadliczbowych w niepełnym wymiarze czasu pracy	421
IV. Rekompensowanie pracy w godzinach nadliczbowych	423
§ 66. Czas pracy osób na stanowiskach kierowniczych	426
§ 67. Ewidencja czasu pracy	430
Rozdział XIII. Urlopy pracownicze	433
§ 68. Uwagi ogólne	433
§ 69. Urlopy wypoczynkowe	435
I. Pojęcie i charakter prawny urlopu wypoczynkowego	435
II. Nabycie prawa do urlopu wypoczynkowego. Wymiar urlopu wypoczynkowego	437
III. Sposób realizacji prawa do urlopu wypoczynkowego	448
IV. Świadczenia przysługujące z tytułu urlopu wypoczynkowego	458
§ 70. Urlop bezpłatny	461
Rozdział XIV. Uprawnienia pracownika związane z rodzicielstwem	466
§ 71. Uwagi ogólne	466
§ 72. Zakaz zatrudniania przy pracach szczególnie uciążliwych lub szkodliwych dla zdrowia	470
§ 73. Uprawnienia przysługujące w okresie ciąży	472
§ 74. Uprawnienia przysługujące w związku z wychowywaniem dziecka	482
Rozdział XV. Zatrudnianie młodocianych	497
§ 75. Uwagi ogólne	497
§ 76. Pojęcie młodocianego	501
§ 77. Warunki dopuszczalności zatrudniania młodocianych	503
§ 78. Przygotowanie zawodowe młodocianych	504
§ 79. Obowiązek dokształcania	508
§ 80. Zatrudnianie młodocianych w innym celu niż przygotowanie zawodowe	509
§ 81. Szczególna ochrona zdrowia młodocianych	510
§ 82. Urlopy wypoczynkowe młodocianych	514
Rozdział XVI. Powszechna ochrona pracy	515
§ 83. Pojęcie ochrony pracy	515
§ 84. Podstawy prawne	516
§ 85. Obowiązki pracodawcy w zakresie ochrony pracy	518
I. Charakterystyka obowiązków pracodawcy	518
II. Rodzaje obowiązków pracodawcy	519
§ 86. Obowiązki innych podmiotów w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy	527
§ 87. Środki realizacji prawa pracownika do bezpiecznych i higienicznych warunków pracy	529
§ 88. Wewnętrzne (zakładowe) instytucje ochrony pracy	531
I. Służba bezpieczeństwa i higieny pracy	531
II. Konsultacje oraz komisja bezpieczeństwa i higieny pracy	535

§ 89. Wypadki przy pracy i choroby zawodowe	536
I. Pojęcie wypadku przy pracy	536
II. Tryb ustalania okoliczności i przyczyn wypadków przy pracy	540
III. Pojęcie choroby zawodowej	543
IV. Świadczenia z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych	547
1. Prawo do świadczeń i ich rodzaje	547
2. Utrata prawa do świadczeń	548
3. Zbieg tytułów do świadczeń wypadkowych z innymi tytułami	550
4. Świadczenia uzupełniające	551
5. Odszkodowanie za przedmioty utracone	552
Rozdział XVII. Nadzór nad warunkami zatrudnienia	553
§ 90. Uwagi ogólne	553
§ 91. Państwowa Inspekcja Pracy	555
§ 92. Społeczna inspekcja pracy	561
Rozdział XVIII. Odpowiedzialność pracownicza	564
§ 93. Uwagi ogólne	565
§ 94. Odpowiedzialność porządkowa	566
§ 95. Odpowiedzialność dyscyplinarna	574
§ 96. Odpowiedzialność materialna	578
Rozdział XIX. Zbiorowe prawo pracy	595
§ 97. Ogólna charakterystyka zbiorowego prawa pracy	596
I. Przedmiot zbiorowego prawa pracy	596
II. Podmioty zbiorowego prawa pracy	597
§ 98. Związki zawodowe	598
I. Uwagi wstępne	598
II. Wolności związkowe	599
III. Struktury związków zawodowych	601
IV. Utworzenie związku zawodowego	602
V. Cele, zadania i uprawnienia związków zawodowych	603
VI. Status prawny zakładowej (międzyzakładowej) organizacji związkowej	605
§ 99. Pozazwiązkowe przedstawicielstwo pracowników	607
I. Przedstawicielstwa zinstytucjonalizowane	607
1. Rady pracowników	607
2. Europejskie rady zakładowe i inni przedstawiciele załóg w przedsiębiorstwach ponadnarodowych	609
3. Rady pracownicze w przedsiębiorstwach państwowych	612
II. Przedstawicielstwo niezinstytucjonalizowane	613
§ 100. Organizacje pracodawców	614
§ 101. Rozwiązywanie sporów zbiorowych	615
I. Uwagi wstępne	615
II. Pojęcie, przedmiot i strony sporu zbiorowego	616

III. Procedura rozwiązywania sporu zbiorowego – rokowania, mediacje i arbitraż społeczny	617
IV. Strajk	619
§ 102. Dialog trójstronny	621
Rozdział XX. Rozwiązywanie sporów i przedawnienie roszczeń ze stosunku pracy	624
§ 103. Uwagi wstępne i terminologiczne	625
§ 104. Polubowne rozwiązywanie sporów ze stosunku pracy	627
§ 105. Uгода w sporze ze stosunku pracy	628
§ 106. Komisje pojednawcze	631
§ 107. Sąd polubowny	635
§ 108. Rozstrzyganie spraw z zakresu prawa pracy przez sądy pracy	636
I. Ustrój sądów pracy	636
II. Sprawy z zakresu prawa pracy rozpoznawane przez sądy pracy	638
1. Sprawy o roszczenia ze stosunku pracy	639
2. Sprawy o roszczenia związane ze stosunkiem pracy	642
3. Sprawy o ustalenie istnienia stosunku pracy	643
4. Sprawy o roszczenia z innych stosunków prawnych	643
5. Sprawy o odszkodowanie z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych	643
6. Sprawy niemieszczące się w definicji „spraw z zakresu prawa pracy”	644
7. Sprawy niepodlegające właściwości sądów pracy	644
III. Katalog spraw rozpoznawanych przez sądy pracy	645
1. Sprawy z powództwa pracownika	645
2. Sprawy z powództwa pracodawcy	646
3. Sprawy z powództwa związków zawodowych	647
4. Sprawy z odwołania stron układu zbiorowego pracy	647
IV. Właściwość rzeczowa i miejscowa sądów pracy	647
1. Uwagi ogólne	647
2. Właściwość rzeczowa	648
3. Właściwość miejscowa	649
4. Przekazanie sprawy innemu sądowi równorzędnemu	649
V. Postępowanie przed sądami pracy	650
1. Uwagi ogólne	650
2. Zasady postępowania odrębnego w sprawach z zakresu prawa pracy	650
2.1. Uwagi ogólne	650
2.2. Zasada szczególnej ochrony uzasadnionych interesów pracownika	651
2.3. Zasada ograniczonego formalizmu procesowego	653
2.4. Zasada szybkości postępowania	653
2.5. Zasada ugodowego załatwiania sporów	653
2.6. Zasada ograniczonej odpłatności	654
3. Koszty procesu w sprawach z zakresu prawa pracy	654

§ 109. Przedawnienie roszczeń, terminy zawite i terminy podobne do terminów zawitych	656
I. Przedawnienie roszczeń	656
II. Terminy zawite i terminy podobne do terminów zawitych	659
Rozdział XXI. Odpowiedzialność pracodawców za naruszenie przepisów prawa pracy	662
§ 110. Uwagi ogólne	662
§ 111. Odpowiedzialność majątkowa (odszkodowawcza) pracodawcy ..	663
§ 112. Odpowiedzialność za wykroczenia przeciwko prawom pracownika	664
§ 113. Przepięstwa przeciwko prawom osób wykonujących pracę zarobkową	670
Rozdział XXII. Promocja zatrudnienia i przeciwdziałanie bezrobociu .	673
§ 114. Problematyka społeczno-ekonomiczna bezrobocia	673
§ 115. Problematyka prawna bezrobocia	677
I. Uwagi wprowadzające	677
II. Zadania państwa w zakresie promocji zatrudnienia i przeciwdziałania bezrobociu	678
III. Pojęcie bezrobotnego	681
IV. Świadczenia dla bezrobotnych	684
V. Działania na rzecz osób pozostających w szczególnej sytuacji na rynku pracy	687
Indeks rzeczowy	689